

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (describe research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกรมสุขภาพจิต เกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานพยาบาล ภายใต้การปฏิรูประบบบริการสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ ประชากรเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจิตเวชตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ในโรงพยาบาลจิตเวชทั้ง 12 แห่ง จำนวน 916 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 คน โดยการสุ่มแบบสัดส่วนและคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรในแต่ละโรงพยาบาล แล้วจึงสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากแบบไม่แทนที่จากรายชื่อพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณสมบัติตามกำหนดจนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่คำนวณ ได้ส่งแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 334 ฉบับ เพิ่มจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ประมาณ 20 % และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 308 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.0 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถาม การรับรู้ขอบเขตการปฏิบัติงานพยาบาลจิตเวช ภายใต้การปฏิรูประบบบริการสุขภาพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจิตเวช ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ ขอบเขตการปฏิบัติงานด้านการบริการพยาบาล ขอบเขตการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้ป่วยและผู้ดูแล ขอบเขตการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิของผู้รับบริการ ขอบเขตการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพการบริการ ขอบเขตการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ขอบเขตการปฏิบัติงานด้านการวิจัยการพยาบาล และขอบเขตการปฏิบัติงานด้านการบริหารการพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวคิดของสภาการพยาบาล (2543) ร่วมกับแนวคิดการปฏิบัติงานพยาบาลจิตเวชจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัย เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปหาความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านและทดสอบหาความเที่ยง โดยนำไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

(Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .94 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจิตเวช ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 90.1 อายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.3 มีวุฒิการศึกษาเพิ่มเติมในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 23.1 และผ่านการการศึกษาเพิ่มเติมในการได้รับการอบรมหลักสูตรเฉพาะทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คิดเป็นร้อยละ .62.9 พยาบาลวิชาชีพร้อยละ 36.7 มีประสบการณ์ด้านการพยาบาลจิตเวชในช่วง 16-20 ปี ร้อยละ 80.3 ปฏิบัติงานเป็นพยาบาลประจำการในด้านการให้บริการ เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริการสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 60.2 และ ร้อยละ 1.7 ได้รับวุฒิบัตรการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

2. การรับรู้ขอบเขตการปฏิบัติงานพยาบาลภายใต้การปฏิรูประบบบริการสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจิตเวช พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ว่าเป็นขอบเขตการปฏิบัติงาน ดังนี้ ขอบเขตด้านการพัฒนาคุณภาพการบริการ ขอบเขตด้านการบริหารการพยาบาล ขอบเขตด้านการวิจัยทางการพยาบาล บริการ ขอบเขตด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้ป่วยและผู้ดูแล ขอบเขตด้านการส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิของผู้รับ ขอบเขตด้านการบริการพยาบาล และขอบเขตด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ว่าเป็นขอบเขตการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 99.3 98.5 98.2 98.2 97.6 97.4 และ 96.2 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารทางการพยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญและพิจารณาในการเสริมสร้างการรับรู้เกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจิตเวชในทุกๆด้าน เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจิตเวช ยังมีการรับรู้ในบางขอบเขต ว่าไม่ใช่ขอบเขตการปฏิบัติงานและไม่แน่ใจว่าใช่ขอบเขตการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อผู้รับบริการ วิชาชีพพยาบาล นโยบายขององค์กร และนโยบายด้านสุขภาพ ดังนั้น ควรมีการปรับปรุงการให้ความรู้ การอบรมเพิ่มเติม ร่วมประชุม สัมมนาอยู่เสมอ และต่อเนื่อง ในขอบเขตการปฏิบัติงานพยาบาล เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและควรเน้นการสร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้มีเป้าหมายร่วมกันที่จะพัฒนาคุณภาพบริการ

2. ผู้บริหาร ควรมีความมุ่งมั่นอย่างจริงจัง ในการพัฒนาคุณภาพด้วยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุน ทรัพยากรต่างๆและการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน รวมทั้งมีการศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและมีการประชุมกลุ่มเพื่อแก้ไข ปัญหาและค้นหาแนวทางใหม่ๆในการทำงานร่วมกันอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพตามภาระหน้าที่ เพื่อเป็นการประเมินการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ
2. ควรมีการศึกษาเฉพาะในหน่วยงานแต่ละแห่ง เพื่อให้เห็นความแตกต่างและสามารถหาแนวทางแก้ไขได้ถูกต้อง และเป็นการพัฒนาคุณภาพบริการอย่างต่อเนื่อง
3. ควรศึกษาคุณภาพการบริการพยาบาลจากการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชตามการรับรู้ของผู้รับบริการ
4. ผู้บริหารทางการพยาบาล สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแบบพรรณาลักษณะงานของพยาบาลวิชาชีพ เพื่อให้เป็นมาตรฐานในการทำงานที่เป็นไปในทางเดียวกัน